

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-949/19-P

Název	Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Měcholupy 2
Sídlo	Měcholupy 2, 339 01 Klatovy
E-mail	bittnerova@ddsmecholupy.cz
IČ	61781517
Identifikátor	600022927
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Bittnerová
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Měcholupy 2, 339 01 Klatovy
Termín inspekční činnosti	11. 11. 2019 – 13. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba s názvem Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna Měcholupy 2, Klatovy (dále „zařízení“) v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení vykonává činnost dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny. Zařízení je určeno pro chlapce i dívky, kterým bylo vydáno předběžné opatření nebo jim byla nařízena ústavní výchova. Zařízení má pět rodinných skupin, dvě pro dívky a tři pro chlapce mladšího a staršího školního věku. Nejvyšší povolený počet lůžek dětského domova se školou je 40. Evidenční stav k termínu inspekční činnosti vykazoval celkem 30 dětí, z toho fyzicky bylo v dětském domově se školou 28 dětí, jedno dítě mělo povolený pobyt mimo zařízení a jedno dítě bylo na útěku.

Výchovně vzdělávací činnosti v mimoškolní výchově probíhají podle školního vzdělávacího programu dětského domova se školou. V základní škole se v době inspekční činnosti ve čtyřech třídách vzdělávali žáci pátého až devátého ročníku. Počty žáků se v průběhu roku mění v souvislosti s tím, jak jsou děti do zařízení umisťovány. Vzdělávání probíhalo podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a podle školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola speciální.

Dětem je školní jídelnou poskytováno celodenní stravování.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Rozvoj právního subjektu stanovila ředitelka zařízení (dále „ředitelka“) v koncepčních záměrech na období 2018-2023, které obsahují reálné cíle v oblasti materiální, personální i vzdělávání. Úkoly a poslání jsou formulovány v přehledně zpracovaném školním vzdělávacím programu dětského domova se školou a v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2019/2020. Stěžejným záměrem výchovně vzdělávací činnosti je naučit děti pravidlům, která jim pomohou navrátit se do běžného života a orientovat se v něm. Dlouhodobou snahou je přiblížit ústavní péči rodinnému typu, což se postupně daří především v materiální oblasti. Úroveň řízení odpovídá velikosti a personálnímu složení zařízení. Organizačně je subjekt členěn na jednotlivé úseky, za které odpovídají pověřeni pracovníci. Oporou pro efektivní řízení jsou jednání pedagogické rady, porady vedení, porady vychovatelů, porady etopedky s pedagogy a poznatky z každodenního předávání dětí (učitelé, vychovatelé). Vnitřní kontrolní systém postihuje všechny činnosti subjektu i sledování podmínek, průběhu a výsledků činnosti. Kontrolní a hospitační činnost zajišťuje ředitelka a vedoucí vychovatel. Z jednotlivých zjištění jsou následně vyvozována účinná opatření. Dvakrát ročně probíhá externí supervize pro vedení zařízení i pedagogy. Zařízení má nastavená jasná pravidla k jednotlivým činnostem i k přenosu informací (elektronický systém), která jsou v souladu se strategií zařízení. Děti i zákonní zástupci k informacím mají stálý přístup.

Personální podmínky jsou dobré. Počet pedagogů ve škole i v mimoškolní výchově odpovídá potřebám zařízení. Rovnoměrné je zastoupení mužů a žen. Ze tří nekvalifikovaných pedagogů si dvě vzdělání doplňují. Nedostačující je však počet pedagogů vykonávajících noční službu. Stálý dohled je zajištěn ve skupině dětí s psychiatrickými problémy, ve čtyřech skupinách dohlíží dva pedagogové. Vzhledem k rizikovým sklonům některých dětí by bylo žádoucí personální posílení noční služby. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady psychické způsobilosti a bezúhonnosti, všichni ostatní zaměstnanci předpoklad bezúhonnosti.

Zařízení vytváří velmi dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávání je zaměřené na rozšiřování odbornosti a kompetencí pedagogů ve výchovně

vzdělávací činnosti. Dvě pracovnice jsou zapojeny v dlouhodobém psychosociálním a sebezkušenostním výcviku. Všichni se proškolují v implementaci Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči do dokumentů a činnosti zařízení. Ředitelka kontroluje jejich naplňování v praxi.

Materiální podmínky pro vzdělávání žáků dle požadavků vzdělávacích programů jsou dobré. Základní škola má k dispozici kmenové a odborné učebny a tělocvičnu. Učebny jsou postupně vybavovány novým školním nábytkem.

Rodinné skupiny se prostorem i vybavením blíží charakteru běžného bytu. V některých však nejsou pracovní místa (psací stoly) pro všechny děti. Děti mají k dispozici uzamykatelné skříňky. Dostatečné je vybavení pro sport, zájmovou a rekreační činnost. Využívaná je výtvarná a pracovní dílna, stoly na stolní tenis a dvě venkovní hřiště. Zasiťováním objektu mají všechny rodinné skupiny přístup k internetu.

Prostředí v areálu zařízení je bezpečné, vchod do prostoru zařízení je trvale zabezpečen. Některá okna v patře jsou z důvodu bezpečnosti dětí zabezpečena mříží. Do knihy úrazů jsou zapisována veškerá i drobná poranění, která jsou často způsobena sebepoškozením jednotlivců. Děti jsou se zásadami dodržování bezpečnosti a prevence rizikového chování prokazatelně pravidelně seznamovány.

Ke zdravému vývoji dětí přispívá stravování ve školní jídelně na základě zásad zdravé výživy. Zařízení využívá možnost zvýšení nákladů na nákup potravin u významných osobních příležitostí strážníků o 300 Kč.

Hlavní zdroj financování školského zařízení ze státního rozpočtu pokrýval hlavní nákladové oblasti (mzdové, provozní výdaje a ostatní neinvestiční náklady). Dalším zdrojem financování jsou tržby za ošetřovné a výnosy z odepsaných pohledávek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Děti jsou do zařízení přijímány z dětského diagnostického ústavu, z dětských domovů a z dalších sociálních institucí. Ne všechny při příchodu do zařízení měly vypracovanou komplexní diagnostiku. Od této skutečnosti se odvíjí stanovená délka adaptačního období. S dětmi pracuje především etopedka, která do etopedického listu zaznamenává poznatky o dítěti. Ty jsou podkladem pro sestavení programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Děti jsou zařazovány do rodinných skupin podle pohlaví a speciálních potřeb. Jsou zohledňovány případné sourozenecké vazby. Děti jsou prokazatelně seznamovány s provozem i pravidly školského zařízení.

Organizace denních činností dětí vychází z ročního plánu jednotlivých rodinných skupin a týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti. Ne vždy jsou v nich zahrnuty úkoly či cíle z PROD. Součástí týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti je příprava do školy, osobní volno a samostatné vycházky. Aktivity probíhají zejména formou práce ve skupině. Nabídka je pestrá, děti si mohou vybrat sportovní, pracovní a další aktivity (divadelní kroužek). Pravidelně jsou zařazovány blokové dny s pestrým programem. Na jejich přípravě se podílí vždy jedna rodinná skupina.

Spisovou dokumentaci dětí přehledně a odpovědně vedou sociální pracovnice. Obsahuje všechny potřebné dokumenty, včetně opatření ve výchově, žádosti a povolení pobytu mimo zařízení. Z dokumentace je patrná funkční spolupráce s pracovníci orgánu sociálně právní ochrany dětí (dále „OSPOD“) a kurátory. Sociální pracovnice každý týden prochází rodinnými skupinami a řeší s dětmi problémy v sociální oblasti. Převážná část povinné

dokumentace je vedena elektronicky, včetně záznamů o činnosti rodinných skupin. Elektronicky nejsou vedeny PROD, jejich převedením do elektronické podoby by se zvýšila možnost operativního záznamu a vyhodnocování.

Po skončení výuky ve škole se děti zapojovaly do různých aktivit. Děvčata do pracovních estetické činnosti, chlapci dali přednost sportovním aktivitám v tělocvičně, na hřišti i mimo areál zařízení. Aktivity byly organizačně dobře připravené i realizované, pedagogové důsledně dětem vštěpovali bezpečnostní pravidla a vedli je ke spolupráci. Respektovali přitom aktuální možnosti a schopnosti dětí, rozvíjeli jejich dovednosti, průběžně oceňovali snahu. Interakce mezi dětmi navzájem a vychovateli probíhala v tvůrčí atmosféře. Pedagogičtí pracovníci s dětmi komunikovali, v případě potřeby je vhodně usměřňovali. Vedli je k prezentaci svého názoru, ponechali jim prostor pro vlastní kreativitu. Vzdělávací proces přispíval k rozvoji kompetencí směřujících k zvládnutí určitých životních situací a podporoval stanovené cíle v PROD. V systému péče je věnována dostatečná pozornost rozvoji požadovaných gramotností a přípravě pro zvládnutí určitých problémů. Rezervy jsou v získávání praktických dovedností při nákupu surovin, přípravě a zhotovování hlavního jídla například pro víkendové vaření.

Sledovaná výuka v základní škole byla velmi dobře organizačně a pedagogicky zvládnutá a navazovala na úroveň vědomostí, které žáci získali v předchozím vzdělávání. Na základě těchto zjištění byly u žáků v hodinách důsledně respektovány jejich vzdělávací potřeby i s ohledem na jejich aktuální psychický stav. Výklad probíraného učiva byl vhodně doplňován podnětnými otázkami, na které žáci většinou jednoduchým způsobem a adekvátně jejich mentálním schopnostem reagovali. Při posuzování vědomostí žáků pedagogové zohledňovali nejen aktuální výkon žáka, ale přihlíželi k jeho individuálním možnostem, oceňovali snahu a celkový přístup k plnění zadaného úkolu. Učitelé žákům průběžně poskytovali zpětnou vazbu, a to většinou pozitivním slovním hodnocením, popř. známku. Všechny hodiny byly v závěru kvalitně zhodnoceny a jednotlivým žákům byla poskytována zpětná vazba k úrovni zvládnutí zadaných úkolů s dostatečnou motivací k dalšímu vzdělávání. Výchovná funkce sebehodnocení a podpora vzájemného hodnocení žáků byla využívána v menší míře. Žáci byli také důsledně vedeni k dodržování nastavených pravidel chování a k řešení případných neshod s vrstevníky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnotící systém je založen na třech dosažitelných úrovních, které vycházejí z kritérií zahrnující chování, zapojení dětí do činnosti, dodržování stanovených pravidel a dalších atributů, s kterými jsou děti seznámeny. Základním systémovým motivačním prvkem je denní, týdenní a měsíční hodnocení. Z rozhovorů školních inspektorů s dětmi a z přímého pozorování vyplynulo, že zavedenému systému děti rozumějí, orientují se v něm, neshledávají nespravedlnost. Při rozhovorech děti oceňovaly změnu, kdy jejich individuální hodnocení proti minulosti probíhá především ve skupině, vnímaly to jako zachování většího soukromí. Opatření ve výchově jsou navrhována vychovatelem, záznamy o nich jsou v souladu s příslušnými právními předpisy. Děti se k nim mohou vyjádřit. Od začátku školního roku byly děti zařazeny 70x do první úrovně, 156x do druhé úrovně doplněné opatřeními ve výchově a do třetí úrovně 33x s maximálním opatřením ve výchově, které se týkalo kouření, neplnění povinností, podvodů, útěků, vulgárního chování, slovního a fyzického napadení.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou srozumitelně a přehledně zpracována ve školním řádu. Systém zjišťování výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného

prověřování a ústního zkoušení. Učitelé sledují pečlivost žáků, samostatnost a spolupráci se spolužáky. Zaměřují se na žáky, kteří přicházejí do školy většinou po dlouhodobých absencích v původních školách. Jejich znalosti a vědomosti jsou velice rozdílné. Vyučující s nimi intenzivně pracují, přesto výsledky vzdělávání nejsou příliš příznivé. Téměř u všech žáků je ale patrné zlepšení, u některých výrazné v porovnání s příchodem do zařízení (pravidelná docházka, každodenní příprava do školy). Vzhledem k porušování pravidel školního řádu je hodnoceno mnoho žáků 2. i 3. stupněm z chování. Výsledky výchovy a vzdělávání jsou pravidelně projednávány v pedagogické radě.

Děti mají určeného klíčového pracovníka, vědí, na koho se mohou se svými problémy obrátit. Průběžně s nimi pracuje etopedka, která poskytuje denní krizovou intervenci u dětí a realizuje zacílenou skupinovou práci. Děti se podílejí přiměřeně ke svým věkovým a mentálním schopnostem prostřednictvím spolusprávy na rozhodování o důležitých aspektech života v zařízení.

Kapesné je dětem přiznáváno v nejvyšší částce určené pro danou věkovou kategorii. Snižováno je na základě uděleného opatření ve výchově. Vyplácení kapesného se řídí vnitřním řádem, evidence vyplácení kapesného je přehledná a průkazná.

V zařízení je 14 dětí s psychiatrickými problémy. Pravidelná medikace dětí je zaznamenána v denících rodinných skupin a podání léčiv stvrzuje podpisem vychovatel. Zdravotní záznamy dětí jsou pečlivě vedeny.

Uplatňovaný preventivní systém pro řešení rizikového chování dětí je přehledný. Při jeho realizaci zařízení vychází ze Školní preventivní strategie, z Programu proti šikaně a Minimálního preventivního programu. Strategie je společná pro školu i výchovu. Minimální preventivní program zahrnuje rozmanité aktivity, které předcházejí rizikovým situacím. Nejčastěji jsou řešeny pozdní návraty z rodiny a z vycházky, kouření, agrese, sebepoškozování, ničení majetku, pokusy o šikanu. Útěky dětí jsou registrovány, jedná se spíše o krátkodobé útěky, dlouhodobé od začátku školního roku byly zaznamenány čtyři. Po návratu z útěku s dítětem intenzivně pracuje etopedka. Pravidelná etopedická péče je pozitivně hodnocena pedagogy i dětmi. Vychovatelé pracují s problematikou při společném hodnocení v rodinných skupinách.

Děti mohou s rodinnými příslušníky neomezeně udržovat kontakty písemné, elektronické i telefonní podle pravidel vnitřního řádu. Jsou jim umožněny jak krátkodobé, tak delší návštěvy v rodině. Vedení dětského domova informuje zákonné zástupce dětí o jejich prospěchu, chování a dalších důležitých skutečnostech v souladu s platnými právními předpisy.

Vycházky dětí mimo areál zařízení jsou evidovány jednak v knize denní evidence, jednak ve skupinových denících, k jejich omezování dochází podle pravidel hodnotícího systému a opatření ve výchově.

Zařízení v rámci resocializace, zejména v nastavení nových pravidel chování dětí, využívá úzkou spolupráci s odborníky. Dětská psychiatrická pravidelně sleduje děti s psychiatrickými problémy a koriguje jejich medikaci. Efektivně probíhá spolupráce s Dětským diagnostickým ústavem v Plzni, který pomáhá s diagnostikou dětí. V případě potřeby zařízení spolupracuje s poradenskými zařízeními, s pediatry a dalšími odbornými lékaři. Průběžně spolupracuje s pracovníky OSPOD:

V rámci socializace se děti zapojují do různých akcí, v místě probíhá velmi dobrá spolupráce s obcí, děti se podílejí na úklidu vymezených částí obce. Zapojují se do přípravy a realizace jarmarku, svoje výrobky prezentují na různých místech v okolí. S divadelním představením, sólovým zpěvem, tancem vystupují na různých místech v okrese Klatovy. Děti se účastnily

různých sportovních soutěží mimo region, kde obsadily přední místa. V přípravě na další vzdělávání děti ocenily exkurze do výchovných ústavů, které nabízejí učební obory. Děti navštěvují dle svého zájmu mimoškolní kroužky v Klatovech. Pedagogové připravují časté výlety, sportovní a kulturní akce.

Od poslední inspekční činnosti od roku 2016 ke dni inspekce bylo osm dětí na podmíněném propuštění v rodině, 22 dětem byla zrušená ústavní výchova, čtyři děti byly přemístěny do dětského domova, což svědčí o systematické práci celého zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Podařilo se zajistit pracovní místo etopeda na plný úvazek, výrazně se tak zkvalitnila etopedická péče.
- Zasíťování celého objektu.

Silné stránky

- Vedení zařízení má efektivně nastavený systém řízení. Systematické vyhodnocování stavu je účinné, stanovená opatření vedou k jeho zlepšení.
- Zařízení má jasně nastavené mechanismy k organizování vlastní činnosti. Jsou efektivní, umožňují konstruktivní komunikaci se všemi aktéry podílejících se na výchově dětí.
- Všichni pedagogové zařízení v souladu s nastavenými pravidly intenzivně spolupracují a komunikují, čímž pozitivně podporují průběh vzdělávání a kvalitu poskytované péče.
- Vzájemná informovanost pedagogů školy a výchovy umožňuje jednotné postupy ve výchově a vzdělávání dětí.
- Pravidelná etopedická péče reflektuje na aktuální problémy dětí a stanovuje výchovné strategie pro školu i výchovu.
- Pedagogové plánují a přistupují při vzdělávání k žákům individuálně s ohledem na jejich dosavadní vědomosti a dovednosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V některých týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti chybí úkoly z programů rozvoje osobnosti dětí.
- Děti se v pracovních činnostech nepodílejí na přípravě hlavního jídla.
- V některých rodinných skupinách není dostatečný počet pracovních míst pro děti.
- Nedostatečný počet pracovníků v noční službě.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zanést úkoly z programů rozvoje osobnosti do týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti.

- Promyslet a organizačně začlenit do týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti spoluúčast dětí při nákupu potravin pro přípravu a realizaci aspoň jednoho hlavního jídla.
- Postupně doplnit v rodinných skupinách pracovní místa pro všechny děti.
- Zvážit využití elektronického systému i pro programy rozvoje osobnosti dětí.
- Vzhledem k závažnému rizikovému chování dětí personálně posílit noční službu.
- Výhledově řešit jiné bezpečnostní zajištění oken dětského domova se školou.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenování ředitelky Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Měcholupy 2, vydané MŠMT dne 18. 7. 2018 čj. MSMT-10211/2018-2 s účinností od 1. 8. 2018
2. Zřizovací listina Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Měcholupy 2, vydaná MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, čj. 27 743/05-25 ze dne 4. 11. 2005, s účinností od 1. 1. 2006
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 6. 11. 2019 – aktuální stav
4. Školní vzdělávací program Základní školy Měcholupy 2, platný pro školní rok 2019/2020
5. Školní vzdělávací program Základní školy speciální Měcholupy 2, platný pro školní rok 2019/2020
6. Školní vzdělávací program dětského domova se školou platný pro školní rok 2019/2020
7. Vnitřní řád dětského domova se školou platný pro školní rok 2019/2020
8. Roční plán práce platný pro školní rok 2019/2020
9. Roční plány výchovně vzdělávací činnosti všech rodinných skupin
10. Kniha denní evidence školní rok 2019/2020
11. Kniha úředních návštěv
12. Kniha ostatních návštěv
13. Osobní dokumentace dětí (včetně opatření ve výchově) vzorek
14. Programy rozvoje osobnosti dětí – vzorek
15. Přehled vyplácení kapesného (září- listopad 2019)
16. Kniha stížností (2019/2020)
17. Kniha útěků (2016-2019)
18. Záznamy z porad vychovatelů 2018/2019, 2019/2020
19. Kontrolní činnost 2018/2019, 2019/2020
20. Školní preventivní strategie dětského domova se školou (novelizace 2018)
21. Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020
22. Vyhodnocení Minimálního preventivního programu za školní rok 2018/2019
23. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2019
24. Záznamy z pedagogických rad od školního roku 2016/2017
25. Třídní výkazy, katalogové složky žáků, osobní složky žáků

26. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání, doklady o bezúhonnosti a psychické způsobilosti pedagogických a odborných pracovníků
27. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2018 a 2019
28. Kniha úrazů
29. Účetní výkazy k 31. 12. 2018
30. Kalkulace stravování platná k 31. 12. 2018
31. Vnitřní řád školní jídelny ze dne 1. 9. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Miloslava Paclíková v. r.

PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor

PhDr. Vladimír Píša v. r.

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka

Ing. Drahuše Šefčíková v. r.

Ing. Václava Matasová, kontrolní pracovnice

Ing. Václava Matasová v. r.

V Liberci 29.11.2019

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Jana Bittnerová,
ředitelka školského zařízení

Mgr. Jana Bittnerová v. r.

V Měcholupech 9.12.2019